

VAN HEINDE

Dansmasker uit 17de eeuw

Dit houten dansmasker stelt een Karasu-tengu voor, een fabeldier uit de Japanse mythologie. De oorsprong van de tengu ligt mogelijk in verhalen over de hindoe-god Garuda. Tengu worden afgebeeld als enorme vogels of als meer menselijke wezens met vleugels. Ze wonen volgens het volksgeloof het liefst in pijnbomen of ceders. De Karasu-tengu zijn de oudste tengu-soort. Ze duiken reeds op in Japanse folklore uit de achtste eeuw. Karasu-tengu – tamelijk gewelddadig – lijken nog het meest op een vogel, hoewel er ook verhalen zijn waarin ze een hondachtig uiterlijk hebben. Ze kunnen zowel vliegen als lopen.

Rijksmuseum, Amsterdam

JAPAN

Al 30 eeuwen in een comfortabele, zithouding

MEXICO

De Olmeken bewoonden zo'n 1000 jaar v.Chr. de kuststreken aan de Golf van Mexico. Het waren meesterlijke beeldhouwers. Monumentale werken in basalt, kleine voorwerpen van jade en zorgvuldig vervaardigde keramische beelden en vazen maken deel uit van hun nalatenschap. Dit beeldje (30 cm) is een goed voorbeeld van het soort kleine driedimensionale klei-figuren die in Las Bocas, Tlatilco en Tlapacoya in de centrale

hooglanden van Mexico zijn gevonden. Deze beeldjes vertonen een opmerkelijke uniformiteit in stijl, maar er zijn geen twee hetzelfde. Met hun vlezige torso's en levendige gezichtsuitdrukkingen, vaak weergegeven in ontspannen poses, zijn deze beeldjes de meest natuurgetrouwe uitvoering van de menselijke gestalte in Pre-columbiaans Mexico. The Metropolitan Museum of Art, New York

EN VERRE...

Een aardewerk pot met Kokopelli, de gebochelde fluitspeler

De vruchtbaarheid garanderen: dat beheerste het leven van de Pueblo-indianen in de woestijn van New Mexico.

Veel van het door hen gemaakte aardewerk werd met realistische en abstracte vruchtbaarheidssymbolen beschilderd. Zo is deze pot voorzien van bladeren en bloemen. Ook het gebogen, menselijke figuurtje dat Kokopelli voorstelt, de gebochelde fluitspeler die al op prehistorische rotstekeningen is aangetroffen, is een tweeslachtige vruchtbaarheidsfiguur. Hij wordt namelijk vaak zwanger afgebeeld, maar mét fluit, een symbool voor het mannelijk geslachtsorgaan.

Deze pot is in 1995 gemaakt door Mary Aragon uit Acoma Pueblo. Dit dorp, een nationaal monument, ligt op een steile tafelberg. Het vervaardigen van met

VERENIGDE STATEN

vruchtbaarheidssymbolen beschilderde aardewerk is eeuwenoud en nu is de verkoop van de potten een belangrijke bron van inkomsten. Museum Volkenkunde, Leiden

Een traditioneel Touareg-pijpje

Dit tabakspijpje is van de Touareg. Voor dit nomadenvolk moet de pijp klein, licht van gewicht en vooral onbreekbaar zijn. De pijpjes zijn dan ook in buisvorm van

open bakje ontstaat. Schaarste aan tabak maakte dat met een dergelijke vorm de vaak kruimige tabak zonder morsen in de pijp kon worden geschoven. Goed dus voor een zuinige roker die niets wenste te verspillen.

wordt de pijp glad gemaakt en vervolgens gepolijst. Tenslotte brengt de pijpenmaker enkele gegraveerde zones aan. Zo ontstaat een glad en strak pijpje dat als rookinstrument zeer kenmerkend is en geen relatie vertoont met pijpen uit enige andere streek in de wereld.

metaal gemaakt. Er is geen duidelijke scheiding tussen de ketel en de steel. Karakteristiek is de afgeschuinde ketelopening, zodat een soort Het vakmanschap van de pijpenmaker komt bij de afgebeelde pijp duidelijk tot zijn recht met contrasterende metaalkleuren, afgewisseld met stukjes bot en hout. Nadat de verschillende materialen om een ijzeren kern zijn aangebracht,

SAHARA

Amsterdam Pipe Museum